

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Tomáše Langáška a soudců Tomáše Kocourka a Veroniky Juříčkové v právní věci žalobce: **M. M.**, zastoupen Mgr. Markem Eichlerem, advokátem, sídlem Nekázanka 888/20, Praha 1, proti žalované: **Policie České republiky - Ředitelství služby cizinecké policie**, sídlem Olšanská 2176/2, Praha 3, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalované ze dne 16. května 2023 č. j. CPR-16599-3/ČJ-2023-930310-V240, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 12. července 2023 č. j. 20 A 13/2023-23

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalované **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Přehled dosavadního řízení

[1] Žalobce pobýval na území České republiky nejprve na základě zaměstnanecké karty. Její platnost však zanikla v důsledku skončení pracovního poměru. Následně oprávněně pobýval na území po dobu 90 dnů na základě cestovního pasu s biometrickými údaji v rámci bezvízového styku s Ukrajinou. V období od 7. 1. do 20. 3. 2023 však již pobýval na území bez jakéhokoliv oprávnění. Svoji pobytovou situaci začal dobrovolně řešit na Policii České republiky, Krajském ředitelství pro hl. město Prahu (dále jen „správní orgán I. stupně“). Vzhledem k tomu, že žalobce nedisponoval ve výše uvedeném období žádným pobytovým oprávněním, rozhodl správní orgán I. stupně o jeho vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 4 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), a stanovil dobu, po kterou mu nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie, v délce 12 měsíců. Současně podle § 120a odst. 1 zákona o pobytu cizinců rozhodl, že se na žalobce vztahují důvody znemožňující vycestování.

[2] Proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně se žalobce odvolal. Žalovaná v záhlaví označeným rozhodnutím dílčím způsobem změnila prvostupňové rozhodnutí a upřesnila znění výroku rozhodnutí správního orgánu I. stupně. Jeho podstatu však zachovala. Proti tomuto rozhodnutí žalované se žalobce bránil žalobou podanou k Městskému soudu v Praze (dále jen „městský soud“).

[3] Městský soud žalobu v záhlaví označeným rozsudkem zamítl.

[4] Městský soud dospěl k závěru, že rozhodnutí žalované je přezkoumatelné. Je patrné, z jakých podkladů žalovaná vycházela a k jakým skutkovým a právním závěrům dospěla. Neztotožnil se ani s tím, že doba 12 měsíců, po kterou nelze žalobci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, je nepřiměřená. Délka této doby je v diskreční pravomoci správního orgánu. Městský soud mohl proto přezkoumat pouze to, zda žalovaná nevybočila z mezí a hledisek stanovených zákonem pro správní uvážení, zda její odůvodnění je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy jejího úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Neshledal přitom žádná pochybení. Délka doby, po kterou nebude žalobci umožněn vstup na území členských států Evropské unie, byla stanovena v dolní polovině zákonného rozmezí. Správní orgány svá rozhodnutí dostatečně odůvodnily. Zohlednily jak délku neoprávněného pobytu žalobce na území, tak to, že si nebyl svého protiprávního jednání plně vědom a že se ke správnímu orgánu I. stupně sám dostavil a spolupracoval.

[5] Správní orgány se dostatečně věnovaly i otázce, zda vyhoštění představuje přiměřený zásah do soukromého či rodinného života žalobce a jeho sestry pobývajících na území České republiky na základě dočasné ochrany. Poukázaly zejména na délku jeho neoprávněného pobytu a jeho laxní přístup při vyřizování svého pobytového oprávnění.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření k ní

[6] Proti tomuto rozsudku městského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost, jejíž důvody podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

[7] Městský soud podle stěžovatele nezohlednil, že správní orgány vycházely z nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Žalovaná totiž porušila § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Řízení o vyhoštění je řízením zahajovaným z moci úřední. Žalovaná tak měla povinnost zjistit všechny rozhodné okolnosti případu, a to i ty ve prospěch stěžovatele. To však neučinila. Především dostatečně nezohlednila skutečnosti svědčící ve prospěch stěžovatele. Porušila tak § 50 odst. 3 správního řádu.

[8] Městský soud se dostatečně nevypořádal s žalobní námitkou nepřiměřenosti ve vztahu k uložení samotného správního vyhoštění. Zákon o pobytu cizinců umožňuje z důvodu nepřiměřenosti překvalifikovat řízení o správním vyhoštění na řízení o povinnosti opustit území podle § 50a téhož zákona. Okolnosti případu přitom nasvědčují tomu, že bylo namíste uvažovat právě o uložení povinnosti opustit území. Městský soud se těmito okolnostmi nezabýval dostatečně.

pokračování

[9] Žalovaná ve svém vyjádření pouze stručně uvedla, že své rozhodnutí považuje za souladné se zákonem.

III. Posouzení kasační stížnosti

[10] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem.

[11] Dále se Nejvyšší správní soud zabýval přijatelností kasační stížnosti. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. Nejvyšší správní soud odmítne kasační stížnost ve věcech, které jsou v řízení před krajským soudem rozhodovány specializovaným samosoudcem, pro nepřijatelnost, pokud tato stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[12] Vymezením institutu nepřijatelnosti a výkladem konceptu přesahu vlastních zájmů stěžovatele se Nejvyšší správní soud podrobně zabýval v usnesení ze dne 26. dubna 2006 č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně, 4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[13] V souvislosti s tím, že kasační stížnost je psána velmi obecně, je třeba zdůraznit, že smyslem řízení o kasační stížnosti je polemika s rozhodnutím městského soudu (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. června 2020 č. j. 10 As 181/2019-63, bod 8). Podrobnost přezkumu rozsudku městského soudu se tak nutně odvíjí od kvality kasační stížnosti (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. dubna 2019 č. j. 7 As 400/2018-105, bod 17).

[14] Nejvyšší správní soud poukazuje na ustálenou judikaturu týkající se přiměřenosti rozhodnutí o správním vyhoštění ve vztahu k právu na soukromý a rodinný život. Bez ohledu na to, zda jsou naplněny podmínky pro vyhoštění cizince podle § 119 zákona o pobytu cizinců, není možné rozhodnout o vyhoštění cizince, jestliže by se jednalo o nepřiměřený zásah do jeho soukromého a rodinného života (§ 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců). Posouzení toho, zda rozhodnutí o správním vyhoštění nepřiměřeně zasáhne do soukromého či rodinného života cizince, není věcí správního uvážení, ale

otázkou interpretace a aplikace neurčitého právního pojmu (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. července 2015 č. j. 3 Azs 240/2014-35, č. 3330/2016 Sb. NSS, či ze dne 5. března 2013 č. j. 8 As 118/2012-45). Při posuzování přiměřenosti vyhoštění ve vztahu k právu na soukromý a rodinný život poměřují správní orgány kritéria stanovená v § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců a kritéria vyplývající z judikatury Evropského soudu pro lidská práva vztahující se k čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. ledna 2021 č. j. 6 Azs 313/2020-40, bod 17). Není však povinností správního orgánu věnovat se v rozhodnutí každému z jednotlivých kritérií vyjmenovaných v citovaném ustanovení, ale pouze těm, která mají pro posuzovanou věc nějakou relevanci (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. února 2014 č. j. 8 As 109/2013-34, bod 16). Právo na soukromý a rodinný život není právem absolutním. To znamená, že v konkrétním případě může nad zájmy jednotlivce převážet zájem státu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. března 2013 č. j. 8 As 118/2012-45). Byť je řízení o správním vyhoštění zahajováno *ex offio*, nelze po správním orgánu požadovat, aby vyhledával a opatroval důkazy, které by mohly svědčit ve prospěch stěžovatele, výhradně z vlastní iniciativy. To se týká i těch, které svědčí o nepřiměřenosti zásahu do práva na soukromý a rodinný život. Je na samotném stěžovateli, aby přesvědčivým způsobem tvrdil, že v jeho případě existuje překážka bránící vydání rozhodnutí o správním vyhoštění, případně o tom nabídl důkazy (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 18. prosince 2015 č. j. 4 Azs 257/2015-31, či ze dne 15. dubna 2021 č. j. 7 Azs 7/2021-32, bod 21). Ostatně možnosti správního orgánu zjišťovat skutečnosti týkající se soukromého a rodinného života cizince jsou značně omezené. Správní orgán zpravidla může vycházet jen z toho, co uvede a osvědčí účastník, resp. nemůže dál, než kam jej účastník pustí. Neochota nebo nemožnost tvrdit a případně prokázat skutečnosti dle § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců jde proto k tíži účastníka (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. listopadu 2015 č. j. 6 Azs 182/2015-20).

[15] Stěžovatel má pravdu v tom, že pokud by bylo rozhodnutí o vyhoštění nepřiměřeným zásahem do jeho soukromého a rodinného života, měla mu být uložena „pouze“ povinnost opustit území. Stěžovatel zřejmě naráží na § 50a odst. 2 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Uvedené ustanovení lze však aplikovat pouze v případě, že by důsledkem rozhodnutí o správním vyhoštění, s nímž je spojen zákaz vstupu na území členských států Evropské unie po stanovenou dobu, byl nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života (§ 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců).

[16] Městský soud se proto zcela správně zaměřil na otázku, zda vyhoštění představuje nepřiměřený zásah do stěžovatelova soukromého či rodinného života. Ve shodě se správními orgány přitom dospěl k závěru, že se o nepřiměřený zásah nejedná. Tento závěr vychází ze správné aplikace výše citované judikatury. Stěžovatel pouze selektivně vybírá okolnosti svědčící v jeho prospěch. Další podstatné okolnosti však pomíjí. Sám např. při své výpovědi tvrdil, že na území České republiky není nikdo, kvůli komu by správní vyhoštění představovalo nepřiměřený zásah do soukromého či rodinného života, a dále že veškeré své kulturní či společenské vazby má v domovské zemi, nikoli na území České republiky. Na Ukrajině má svého otce, u něhož může i nadále bydlet, a své prarodiče. V České republice pobýval od ledna 2022 a vůbec nerozumí česky. Navíc většina jeho argumentů není ani způsobila odůvodnit nepřiměřenost zásahu do jeho soukromého či rodinného života.

pokračování

Například skutečnost, že stěžovatel spolupracoval se správními orgány a že si nebyl vědom protiprávnosti svého jednání, zohlednily správní orgány při stanovení délky zákazu vstupu na území členských států Evropské unie. Válečný stav na Ukrajině vzaly v potaz při rozhodování o existenci důvodů znemožňujících vycestování. Nelze tedy přisvědčit stěžovateli, že nebyly zohledněny skutečnosti svědčící v jeho prospěch. Žádná z nich ovšem nezakládá nepřiměřenost rozhodnutí o vyhoštění, neboť nijak nesouvisí se soukromým a rodinným životem, který stěžovatel vedl na území České republiky.

[17] Stěžovatel sice argumentuje, že v podobných situacích dochází běžně k tomu, že se vydá „pouze“ rozhodnutí o povinnosti opustit území. Neuvádí ale žádný konkrétní příklad. Pro ilustraci Nejvyšší správní soud uvádí, že z jeho rozhodovací činnosti vyplývá, že se tak stalo například v situaci, kdy cizinec na území České republiky pobýval na základě trvalého pobytu téměř 30 let s tím, že zde pobývala na základě trvalého pobytu i jeho manželka a jeho dcera, která byla občankou České republiky (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. prosince 2018 č. j. 8 Azs 290/2018-27). To je bez jakýchkoliv pochyb zcela odlišná situace.

[18] Dále stěžovatel namítá, že žalovaná nedostatečně zjistila skutkový stav. V žalobě ovšem rozporoval pouze to, jak žalovaná jednotlivé skutkové okolnosti případu právně hodnotila. Nenamítala, že by žalovaná nesprávně zjistila skutkový stav věci. Větu obsaženou v žalobě *„z tohoto důvodu je nutné považovat rozhodnutí za nepřezkoumatelné a nezákonné s ohledem na nedostatečně zjištěný stav věci“* nelze pro její obecnost považovat za řádně formulovaný žalobní bod. Správné zjištění skutkového stavu a následná aplikace právních norem na zjištěný skutkový stav jsou však dvě zcela odlišné věci. Tato kasační námitka je proto nepřijatelná, neboť nebyla uplatněna v řízení před městským soudem, ač tomu nic nebránilo (§ 104 odst. 4 s. ř. s.).

[19] Nejvyšší správní soud uzavírá, že městský soud postupoval v souladu s ustálenou judikaturou. Kasační stížnost je tedy nepřijatelná ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s.

IV. Závěr a náklady řízení

[20] Jelikož je kasační stížnost nepřijatelná, Nejvyšší správní soud ji podle § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl.

[21] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první a odst. 7 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. března 2021 č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS). Stěžovatel v řízení nebyl úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení. Procesně úspěšné žalované nevznikly náklady převyšující náklady běžné úřední činnosti, proto jí soud náhradu nákladů řízení nepřiznal (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. března 2015 č. j. 7 Afs 11/2014-47, č. 3228/2015 Sb. NSS).

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. března 2024

JUDr. Tomáš Langášek, LL.M.
předseda senátu